

NORDIC PROJECT TRUST FUND
Nopef TF

Årsrapport 2016

1. Inledning

Nordic Project Trust Fund (Nopef TF) har som mål att stärka de nordiska företagens konkurrenskraft genom stöd till förstudier för internationalisering och etableringar utanför EU och Efta. Sedan 2014 är Nopef inriktad på projekt inom grön tillväxt och bidrar till att möta de globala utmaningarna inom miljö- och klimatområdet. Nopef TF stödjer i sin verksamhet framförallt de nordiska små och medelstora företagen genom riskavlyft i form av räntefria avskrivningslån, och bidrar till nordiska investeringar och sysselsättning i Norden och i projektländerna.

Nopef TF finansieras med årliga budgetmedel från Nordiska Ministerrådet och administreras av Nordiska Miljöfinansieringsbolaget (NEFCO) i nära samarbete med andra nordiska organisationer, finansieringsinstitutioner och näringsfrämjande aktörer. Sedan institutionen Nopef ursprungligen etablerades av de nordiska länderna 1982, har totalt 2926 projekt erhållit stöd för internationalisering med en sammanlagd beviljad finansiering på EUR 102 miljoner.

1.1 År 2016 i huvuddrag

Efterfrågan på Nopefs finansiering utvecklades positivt under 2016 vilket synliggjordes av både en ökad ansökningsvolym och en ökning i antalet beviljade villkorlån för internationalisering. Totalt beviljades finansiering till 76 nya projekt, till ett värde av EUR 2,4 milj., vilket innebär att årets mål om 65 godkända projekt uppnåddes med en god marginal. Nopefs projektverksamhet begränsades under året främst av fondens tillgängliga budgetmedel, emedan den starka efterfrågan på Nopefs finansiering hade möjliggjort en ytterligare utökning av projektverksamheten. Det intensifierade informationsarbetet i Finland och Danmark har gett goda resultat och motsvarande aktiviteter planeras nu i de övriga nordiska länderna under 2017.

De viktigaste målmarknaderna för de nordiska företagens internationaliseringsprojekt utgjordes 2016 fortsättningsvis av USA och av de stora tillväxande ekonomierna som Kina, Brasilien, Ryssland och Indien. Intresset för Brasilien har dock minskat pga. de försämrade ekonomiska utsikterna i landet. Däremot har projektaktiviteten i Ryssland igen tilltagit efter flera år av låg projektaktivitet. Under året godkändes nya projekt i ett flertal länder där Nopef inte tidigare haft en betydande aktivitet, inklusive Myanmar, Kambodja, Mali, Iran och Kazachstan. Denna utveckling visar att de nordiska SME-företagen i en allt större grad söker sig till nya och krävande exportmarknader. I dagsläget är Nopefs projektportfölj mer geografiskt sätt diversifierad än någonsin tidigare, vilket ger både en god riskspridning och en ökad relevans för Nopefs erbjudande.

Under året resulterade Nopef-finansierade projekt till att totalt 40 nordiska företag genomförde en utlandsetablering, vilket motsvarade en realiseringsgrad om 50 % av samtliga avslutade lån. Nopefs målsättning är även att hälften av alla finansierade projekt skall resultera i internationaliseringen av ett nordiskt SME-företag. Nopefs kundundersökning som 2016 genomfördes för tredje året tyder på en god additionalitet och mervärde då 71 % av företagen anser Nopefs finansiering haft *betydande* eller *mycket betydande* inverkan på beslutet att påbörja och genomföra sina projekt. Vidare pekar kundundersökningen på att Nopefs verksamhet *årligen* bidrar till att skapa uppskattningsvis 500 arbetsplatser, varav ca 80 st. i Norden. Dessa resultat ger en fortsatt stark utvecklingspotential för Nopefs verksamhet under kommande år.

En handlingsplan för Nopef TF:s verksamhet 2017-2019 utvecklades och godkändes av fondens styrkommitté 2016. Handlingsplanen tar sikte på en utökad projektverksamhet samt att vidareutveckla de nätverk och samarbeten som etablerats under åren med andra nordiska näringsfrämjande organisationer och aktörer. År 2016 utgjorde även det sista verksamhetsåret för institutionen Nopef och de sista projekten och kvarstående medel överfördes till Nopef TF enligt plan. 2016 uppnådde Nopef en ny milstolpe då fondens sammanlagda beviljade finansiering sedan 1982 översteg 100 milj. EUR. Med denna historik står Nopef i dag väl positionerad för att vidareutveckla verksamheten och sin roll i att främja Grön tillväxt och att stödja nordiska SME-företag i deras internationaliseringsarbete.

2. Mål och resultatuppfyllelse

- Finansiering beviljades till 76 nya projekt inom Grön tillväxt, till ett värde av EUR 2,4 milj.
- Nopef bidrog till att 40 nordiska företag etablerade internationell verksamhet
- Realiseringsgraden för projekt som mottagit finansiering uppgick till 59 % (mål 50 %). Projekten uppskattas att bidra till ca 500 nya arbetsplatser varav ca 80 st. i Norden
- En ny handlingsplan har uppgjorts för utvecklingen av Nopef TF:s verksamhet 2017-2019
- En utvärdering genomfördes av resultat och effekter från projekt som slutförts 2010-2013 Resultaten visar en positiv effekt på sysselsättning i både Norden och i projektländerna
- Projekten har i snitt resulterat i investeringar om EUR 1 milj. och i försäljning om EUR 2,4 milj.

2.1 Registrerade ansökningar

Ansökningsaktiviteten för Nopef TF har fortsättningsvis varit stabil och i linje med tidigare år. Under 2016 registrerade fonden 106 nya ansökningar, jämfört med 104 ansökningar 2015. Antalet mottagna ansökningar ökade bland företag från Finland och Danmark, bl.a. som följd av en aktiv informationsaktivitet i dessa länder. I syfte att ytterligare synliggöra Nopefs erbjudande samt uppnå en god balans mellan de nordiska ansökarländerna har informationsaktiviteterna intensifierats i framförallt Norge och Finland. Under året har Nopefs finansiering diskuterats med ca 300 nordiska företag, varav en stor del har potential att i framtiden ansöka om Nopefs förstudiefinansiering.

2.2 Beviljade villkorslån

Nopef TF beviljade i 2016 totalt 76 nya villkorslån till ett värde av EUR 2,4 mil., jämfört med 73 lån till ett värde av totalt EUR 2,4 milj. i 2015 (tabell 1). Antalet beviljade villkorslån överträffade därmed årets resultatmål om 60 nya villkorslån med 27 %. I tillägg överfördes 11 villkorslån från institutionen Nopef till Nopef TF, till ett värde av totalt EUR 0,2 milj. Det genomsnittliga värdet på beviljade villkorslån var EUR 31 434, jämfört med EUR 32 917 året innan.

Projekten som godkändes för förstudiefinansiering i 2016 representerade bl.a. följande teknik- och innovationsområden:

- Renings och avfallhanteringsteknik för marin sektor i Brasilien
- Miljövänlig produktionsutrustning för industrin i Kazakstan
- Processteknik för effektivisering av biogasanläggningar i USA
- IT lösningar för energieffektivisering och smarta elnätverk i Kina
- Hållbar landbaserad fiskodling på Sri Lanka
- Bevattningsteknik för jordbrukssektorn i Uganda

Tabell 1: nyckeltal 2016 för Nopef TF

	2016	2015	2014
Registrerade ansökningar, st.	106	104	100
Beviljade villkorslån, st.	76	73	66
Beviljade villkorslån, tusen EUR	2 389	2 403	2 119
Genomsnittligt villkorslån, EUR	31 434	32 917	32 106
Acceptansgrad för behandlade ansökningar	67 %	70 %	69 %

Nopef TF:s kreditkommitté behandlade under året totalt 114 nya ansökningar om villkorslån för internationalisering. Acceptansgraden, dvs. andelen ansökningar som godkändes var 67 %, jämfört med 70 % året innan. Sammanlagt avslogs 26 ansökningar av fondens kreditkommitté medan 12 ansökningars bortföll på det ansökande företagets begäran. Som huvudsaklig motivering för avslagna ansökningar uppgavs en otillräcklig ekonomi eller en osäker projektfinansiering (65 %), ett otillräckligt miljöintresse (19 %), och att företaget eller projektet inte uppfyller kriterier för beviljning av förstudiefinansiering (15 %).

2.2.1 Projektländer

Nopef TF:s verksamhet riktas till förstudie för internationella etableringar och investeringar som genomförs i länder utanför EU och Efta området. Lånebeviljningarna fördelade sig enligt geografiskt målområde enligt följande, med fördelningen för 2015 inom parentes: Asien 41 % (29 %), Nordamerika 25 % (25 %), Sydamerika 8 % (16 %), Europa 13 % (15 %), Afrika 12 % (11 %) och Australien 1 % (4 %). USA var fortfarande det projektland som uppvisade högst aktivitet med 17 godkända projekt, följt av Kina (14), Ryssland (6), Brasilien (4), Indien (3) och Uganda (3). Jämfört med 2015 ökade aktiviteten starkast i Ryssland och Kina, medan projektaktiviteten minskade starkast mot Brasilien.

Nopef TF:s låneportfölj innehöll vid utgången av året av 146 projekt, inberäknat de 11 projekt som överförts från Institutionen Nopef. Ett betydande antal av projekten riktar sig mot etableringar i USA (32 st.), Kina (23 st.), Brasilien (14 st.), Ryssland (8 st.) och Indien (7 st.). Även projektaktiviteten i Afrika (18 st.) ökar fortsättningsvis och utgör en betydande målmarknad för nordiska företag. Projektaktiviteten väntas i 2017 fortsättningsvis att i hög grad rikta sig mot tillväxtmarknader i Sydostasien, Gulfstaterna och Afrika. Den höga aktiviteten mot den nordamerikanska marknaden väntas också fortsätta under 2017.

2.2.2 Miljöintresse

Nopef TF finansierar förstudier för projekt relaterade till miljö, klimat och grön tillväxt. Förstudier som finansieras skall vid realisering ha förutsättningar att skapa direkta eller indirekta positiva miljöeffekter och en ökad miljömedvetenhet i projektländerna. Samtliga projekt som beviljades finansiering 2016 genomgick en miljöevaluering och bedöms uppfylla dessa kriterier. Av projekten som beviljades finansiering 2016 hänför sig de primära miljöeffekterna till följande områden: energi och infrastruktur (34 %), industriell produktion (36 %), jordbruk, skogsbruk och fiske (16 %), avfallshantering och -behandling (5 %) samt vattenrening och -försörjning (9 %).

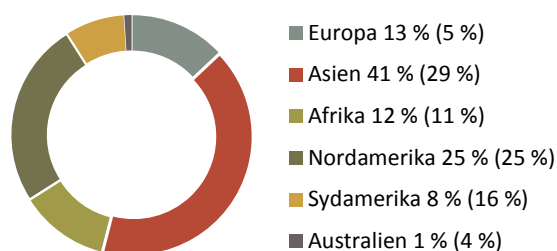
2.2.3 Företagsstorlek

Nopef TF har som primärt mål att stödja internationalisering av nordiska små och medelstora företag med färre än 250 anställda och en omsättning under EUR 50 milj. Nopef TFs styrkommitté kan även bevilja finansiering till större företag med upp till 500 anställda och EUR 100 milj. 2016 fördelade sig de godkända projekten enligt personalantal som följande: 28 % hade 10 eller färre anställda, 46 % mellan 11 och 50 anställda, 13 % mellan 51 och 100 anställda, och 11 % hade mellan 101 och 250 anställda, samt 2 % över 250 anställda (figur 3). Företagen hade i snitt 47 anställda och 10,2 milj. i omsättning, jämfört med 57 anställda och 10,3 i omsättning föregående år.

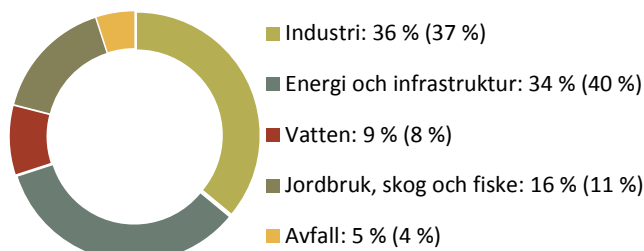
2.2.4 Branschfördelning

Projektaktiviteten var under året fortsättningsvis stark inom tillverkande industri och tekniksektorn. (figur 4). De godkända projekten representerade bl.a. metall och verkstadsindustrin (29 %), elektronik och ICT (17 %), plast och kemi (13 %), el, gas, värme och vatten (13 %), tjänstesektorn (11 %) samt jordbruk, skog och fiske (7 %).

Figur 1: Beviljade villkorlån per målområde 2016
(Andel i procent jämfört med 2015)

Figur 2: Beviljade villkorlån enligt miljöområde 2016
(Andel i procent jämfört med 2015)

2.2.5 Fördelning enligt ansökarland

Nopef TF:s godkända projekt 2016 fördelades på företag från de nordiska länderna enligt följande jämfört med 2015: Danmark 42 % (34 %), Finland 16 % (8 %), Island 4 % (5 %), Norge 9 % (8 %) och Sverige 29 % (43 %). Den ökade projektaktiviteten i Danmark och Finland har uppnåtts bl.a. tack vare ett utökat informationsarbete i länderna. Nya aktiviteter planeras även i Sverige, Norge och Island under 2017 i syfte att uppnå ett jämnt projektflöde i samtliga nordiska länder.

2.3 Realiseringsgrad i projekten

Realiseringsgraden för avslutade projekt, d.v.s. andelen företag som genomför en etablering efter slutförd förstudie, har sedan 2014 överstigit 50 %, och detta resultatmål uppnåddes även 2016. Under året realiserades 30 projekt, vilket innebär en realiseringsgrad på 59 % av samtliga avslutade projekt (tabell 2). Medräknat projekt som finansierats av institutionen Nopef innan 2014, realiserades totalt 40 etableringar med en realiseringsgrad om 50 %. För samtliga projekt som resulterat i utbetalningar av beviljade medel, var realiseringsgraden 59 %. De avslutade projekten har i snitt genomförts på 2,2 år, jämfört med 1,8 år 2015. Etableringarna fördelades på 17 projektländer, varav 11 st. i USA, 7 st. i Kina, 5 st. i Brasilien, och 4 st. i Förenade Arabemiraten.

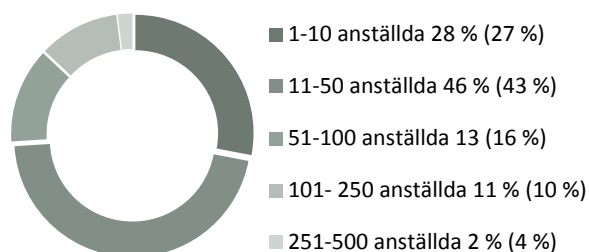
2.4 Kundundersökningen 2016

NEFCO utvärderar årligen resultaten och nyttan av de projekt som Nopef TF finansierat genom årliga kundundersökningar. Hösten 2016 genomfördes en undersökning vars resultat omfattade etableringar som genomförts i perioden 2010-2013. Resultaten från undersökningen indikerar att projekten har påverkat företagets sysselsättning positivt både i Norden och i projektländerna. Undersökningens resultat pekar på en ökad additionalitet för Nopefs stöd jämfört med tidigare år. Av företagen bedömer 71 % att stödet haft betydande eller mycket betydande inverkan på beslutet att genomföra projektet, jämfört med 61 % i undersökningen föregående år.

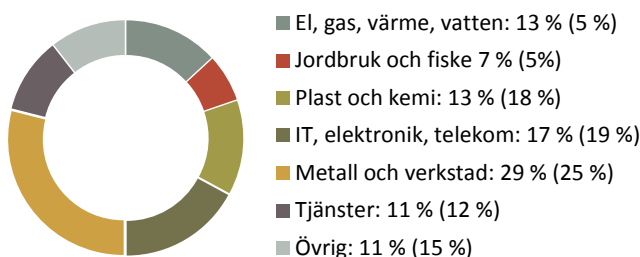
Projekten har enligt kundföretagen i snitt skapat 13 nya arbetsplatser, vilket i snitt utgör en ökning i personalstyrkan om ca 24 % från ansökningstidpunkt. Med bakgrund i dessa resultat och Nopef TF:s nuvarande finansiering uppskattas Nopefs framtida projekt ha potential att årligen bidra till att skapa ca 500 arbetsplatser varav 80 st. i Norden. 50 % av företagen uppger att etableringen i tillägg skapat tillväxtpotentialer och sysselsättning för deras nordiska underleverantörer. Merparten av företagen anser att projektet har gett förbättrad konkurrenskraft (75 %) och gett upphov till teknik- och kompetensöverföring (70 %).

Merparten av företagen (93 %) är verksamma i projektlandet 3 år efter etableringen, vilket pekar på att projekten kan skapa långsiktiga resultat. Jämfört med tidigare år har något svagare ekonomiska utsikter i bl.a. Brasilien, Ryssland och Kina minskat försäljning och export till projektländerna, jämfört med resultaten i tidigare undersökningar. Projekten har i snitt resulterat i investeringar om 1 Milj EUR i projektlandet och i projektrelaterad försäljning om 2,4 Milj EUR.

Figur 3: Beviljade villkorlån enligt bolagsstorlek 2016
(Andel i procent jämfört med 2015)

Figur 4: Beviljade villkorlån per bransch 2016
(Andel i procent jämfört med 2015)

	2016	2015	2014
Tabell 2: nyckeltal 2016 för Nopef TF			
Antal avslutade lån	51	25	4
Realiserade projekt, st.	30	15	-
Realiseringsgrad, samtliga avslutade lån	59 %	60 %	-
Realiseringsgrad, utbetalda lån	77 %	76 %	-

	2016	2015	2014
Tabell 3: nyckeltal 2016 för Nopef och Nopef TF totalt			
Antal avslutade lån	80	70	67
Realiserade projekt, st.	40	40	35
Realiseringsgrad, samtliga avslutade lån	50 %	57 %	52 %
Realiseringsgrad, utbetalda lån	59 %	69 %	57 %
Antal år från beviljning till projektavslutning, snitt	2,2	1,8	1,8
Antal behandlade projektrapporter	236	239	232

3. Informationsverksamhet och rådgivning

Nopef TF:s verksamhet förutsätter en aktiv och fortlöpande informationsverksamhet samt upprätthållande av kontaktytor mot både näringssektorn och mot andra offentliga organisationer och aktörer i Norden. Genom etablerade nätverk och samarbeten säkerställs att nationella export-, näringsfrämjande- och finansieringsinstitutioner har god kännedom om Nopef och att dessa informerar sina kundföretag om Nopefs erbjudande. Under året har även kontakten till andra nordiska institutioner som NIB, NDF och Nordisk Innovation upprätthållits och vidareutvecklats.

Under 2016 presenterades NEFCO:s verksamhet vid ett stort antal seminarier, evenemang och konferenser i Norden och vid merparten av dessa tillställningar har även Nopefs verksamhet synliggjorts eller presenterats. I 2016 har Nopef bl.a. presenterats vid teknologi- och startup-konferensen SLUSH i Helsingfors, vid Dansk Industris Kapitaldag i Köpenhamn med workshops inom bl.a. energiområdet, vid Cleantech Capital Day i Malmö där nordiska industriaktörer, investerare och cleantech-företag deltog, i ett företagsseminarium arrangerat av Federation of Icelandic Industries i Reykjavik, samt i Nordic-African Business Summit i Oslo där både norska och finska affärsdelegationer träffades och skapade kontakter med näringslivet i Afrika.

Nopefs nya hemsida lanserades i juni 2016 och utarbetades i enlighet med NEFCO:s nya hemsida som lanserades i början av året. Nopefs och NEFCO:s kommunikationsarbete har även i övrigt koordinerats för att uppnå en god effektivitet och genomslagskraft. Nopef har under året profilerats på NEFCO:s hemsida, digitala nyhetsbrev och kundtidning. Nordiska Ministerrådets nya visuella profil har tagits i bruk inom Nopefs informationsverksamhet och en ny logotyp för Nopef har introducerats. Nopefs informationsmaterial har även uppdaterats och förnyats. Nopef har också lyfts fram i rapporterna *A Nordic perspective on Green growth* och *Building bridges to the future* som utarbetades i samband med NEFCO:s 25 års jubileumsseminarium i Oslo i april 2016.

Under året har arbetet med att integrera Nopefs kunddatabas med NEFCO:s övriga informationssystem fortsatt i syfte att förbättra informationsflödet och möjligheterna till att dela relevant projektinformation inom organisationen. NEFCO:s nya kundhanteringssystem har under året färdigutvecklats och avsikten är att även integrera Nopefs projektdatabas i detta system. Sedan Nopef etablerades 1982 har fonden utvärderat över 5000 registrerade ansökningar och finansierat över 2900 projekt. Under året har Nopefs projektdatabas vidareutvecklats så att det framöver blir lättare att avrapportera resultat och erfarenheter från de projekt som finansierats. På sikt kommer detta att förbättra möjligheterna att bistå kundföretagen med både värdefull information om projektländerna och att kunna bidra med information om potentiella samarbetspartners.

4. Organisation och administration

Nopef TF:s styrkommitté sammanträdde fyra gånger i 2016. Som ordförande för styrkommittén valdes ledamoten för Finland Severi Keinälä i februari 2016 med Mikko Härkönen som suppleant. Ledamoten för Danmark Troels Jakobsen övertog ordförandeskapet i september 2016 med Jens Kasper Greven Rasmussen som suppleant. Geir Ove Hansen tillträdde som ny ledamot för Norge med Birgit Løyland som suppleant. Maria Olofsson fortsatte som ledamot för Sverige och Mattias Moberg som suppleant. Som ledamot för Island fortsatte Sveinn Thorgrimsson.

Från och med 1.1.2016 har NEFCO implementerat Nordiska Ministerrådets interimsåtgärder för utbetalning av de minimis stöd i Nopef TF:s verksamhet. Arbetet med att uppnå nya möjligheter till synergier mellan Nopef TF och NEFCO:s övriga verksamhet har även fortsatt, med fokus på att identifiera gemensamma projektmöjligheter för fortsatt finansiering av NEFCO. I början av 2017 genomför NEFCO en organisationsförändring som även kommer att stödja en ökad samverkan mellan Nopef och NEFCO:s övriga verksamhet.

5. Ekonomi

Nopef TF finansieras av de nordiska länderna genom Nordiska Ministerrådets budget enligt fördelningsnyckeln för 2016: Danmark 19,4 %, Finland 15,7 %, Island 0,8 %, Norge 32,3 % och Sverige 31,8 %. Nopef TF:s budgetmedel från Nordiska Ministerrådet för 2016 var EUR 2,1 milj., en ökning på EUR 35 t. jämfört med året innan.

Nopef TF:s aktiva låneportfölj bestod per 31.12.2016 av 146 villkorslån till ett värde av EUR 4,6 milj. (tabell 4). I 2016 avslutades sammanlagt 51 villkorslån och värdet på återförda medel från avslutade projekt uppgick till totalt EUR 516 t. Räakenskapsårets överskott var EUR 81 t. De utgående fria egna projektmedlen uppgick till EUR 102 t. per 31.12.2016 jämfört med EUR 22 t. vid årets början.

Verksamheten har fortsättningsvis tillförts medel som frigjorts från projekt beviljade av institutionen Nordiska projektexportfonden. Per den 30.11.2016 har samtliga villkorslån i institutionen Nopefs projektportfölj avslutats eller överförts till Nopef TF. Sammanlagt avslutades under året 29 villkorslån och 11 villkorslån har överförts till Nopef TF för att projekten ska slutföras. Återförda lån i Nopef TF och Nopef 2016 uppgick till totalt EUR 887 t.

Tabell 4: Låneportföljen per 31.12.2016

	Antal lån	Utbetalda lån, t EUR	Ej utbetalda lån, t EUR	Lån, totalt t EUR
Nopef TF	146	567	4 035	4 602
Nopef	0	0	0	0
Sammanlagt	146	567	4 035	4 602

Tabell 5: Ekonomiska nyckeltal Nopef TF och Nopef 2016

	Nopef TF	Nopef	Totalt
Beviljade lån, tusen EUR	2 389	-	2 389
Återförda lån, tusen EUR	516	371	887
Utbetalda lån, tusen EUR	1 343	291	1 634
Efterskänkta lån, tusen EUR	1 111	542	1 653
Antal avslutade lån	51	29	80

BILAGOR:

GODKÄNDA PROJEKT 2016
NORDIC PROJECT TRUST FUND ÅRSBOKSLUT 2016

Helsingfors den 14 mars 2017

Magnus Rystedt
Verkställande direktör

Mikael Reims
Senior Manager